

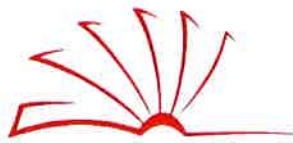
2-17/2020

TUDÁS – ÉLMÉNY – KÖZÖSSÉG

A BALASSI BÁLINT MEGYEI KÖNYVTÁR STRATÉGIAI TERVE 2020-2024

Készítette: Minőségirányítási Tanács (MIT)

BALASSI BÁLINT MEGYEI KÖNYVTÁR

Salgótarján
2020

Tartalomjegyzék

Helyzetkép	4
PGTTJ elemzés – Politika, Gazdaság, Társadalom, Technológia, Jog	5
Politikai tényezők.....	5
Gazdasági tényezők.....	6
Társadalmi tényezők	7
Technológiai tényezők	7
Jogi tényezők.....	8
SWOT elemzés	8
Erősségek	9
Gyengeségek	9
Lehetőségek.....	9
Veszélyek	10
Könyvtárszakmai trendek	10
IFLA Trend-jelentés.....	10
Országos Könyvtárügyi Konferencia.....	12
A Balassi Bálint Megyei Könyvtár jövőképe	15
A Balassi Bálint Megyei Könyvtár küldetésnyilatkozata	15
Meghatározó értékeink	16
Stratégiai célok, kiemelt feladatok	17
1. Infrastruktúra-, épületüzemeltetés és fenntartás	17
2. Gyűjteményfejlesztés.....	17
3. Hozzáférés	18
4. Szolgáltatásfejlesztés	19
5. Digitális könyvtári szolgáltatások.....	20
6. Minőségbiztosítás	20
7. Emberi erőforrás menedzsment	21
8. Közösségépítés, a könyvtár, mint közösségi tér	21
9. Partnerség, együttműködés	22

10. PR, kommunikáció.....	22
11. Megyei hatókörű területi munka - minőségi könyvtári szolgáltatások biztosítása, a szolgáltatások fejlesztése Nógrád megye könyvtáraiban	23
12. Fenntarthatóság, erőforrás gazdálkodás.....	24
Összegzés	25

Helyzetkép

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár jogelődje, a körzeti könyvtár, 1949 áprilisában alakult meg, majd 1959-ben vette fel Balassi Bálint nevét.

A megyei könyvtár 1966-tól 1988-ig a salgótarjáni József Attila Megyei Művelődési Ház épületében volt elhelyezve, 1988-tól jelenlegi épületében működik.

2013 januárjától Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában van az intézmény.

Országosan a legkisebb szakmai létszámmal működő megyei hatókörrel rendelkező városi könyvtár. Mindezek mellett a könyvtár a szakmai követelmények és elvárások tekintetében kiválóan teljesít, szakértői, szakfelügyelői vizsgálatok dicsérik munkáját. Mindez nagyrészen annak köszönhető, hogy a munkatársak elhivatottak, szeretik a munkájukat, elkötelezettek vállalt hivatásuk iránt. A feszített létszámkeret és a munkatársi túlterheltség mellett a könyvtárnak is szembesülnie kellett egy társadalmi problémával, a szakember hiánnyal.

A könyvtár valamennyi munkatársa a Kjt-nek megfelelően, a bértábla minimumára van besorozva. A létszám és bérgazdálkodásunk tekintetében nincs változás évek óta. A munkatársak átlagéletkora 48 év. Felmerül a szakember utánpótlás kérdése, amit a szakma elismerésének hiánya (2008. bértábla) csak nehezít. Helyi szinten, sajnos, nincs lehetőség a rendezésre. Komoly problémát okoz továbbá a megfelelő végzettségű és felkészültségű szakemberek megtalálása, felvétele, a nyugdíjba vonuló munkatársak pótlása.

A látogatók, használók száma évről évre az országos átlagnak megfelelően alakul, a szakma elvárásai mentén mozog. A könyvtár kiemelten kezeli a könyvtárhasználókat, figyelembe veszi igényeiket, igazodik a változásokhoz, követi a trendeket.

A közel 300.000 darab dokumentummal rendelkező könyvtári állomány 100 százalékban felrakt, elektronikus katalógusban elérhető.

Az intézmény megyei és kistérségi módszertani tevékenysége és ellátó munkája országosan elismert. A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretei között 119 kistérségi könyvtár ellátását, módszertani segítségét végzi az intézmény.

Az igényes szakmai munka mellett törekszik a könyvtár a minőségre, sikeres pályázatokkal igyekszik kiegészíteni szűkös pénzügyi forrásait.

Gazdálkodásában szem előtt tartja a költséghatékonyságot, visszafogott, átgondolt pénzügyi szemlélettel dolgozik.

A központi intézmény mellett 5 peremkerületi fiókkönyvtár is végzi a kultúrákövetítő, ismeretterjesztő és szabadidős tevékenységeket.

A könyvtár jól együttműködő, partnerkereső tevékenységet folytat, civilekkel, egyesületekkel, kulturális és oktatási intézményekkel eredményesen dolgozik együtt.

A rendezvények és programok közvetítik az olvasásnépszerűsítést, kapcsolódnak a város és

megye kulturális életéhez.

A Palócföld irodalmi, művészeti, közéleti folyóirat országosan elismert kiadványa az intézménynek, mint ahogyan a Salgótarjáni Értéktár is nagy büszkesége.

A könyvtár tehát rendkívül kis létszámmal és alacsony önkormányzati támogatással működik a megyei hatókörű városi könyvtárak között. Mindezek ellenére aktívan részt vállal minden olyan kezdeményezésben, amely elősegítheti Nógrád megye, azon belül Salgótarján értékeinek megismertetését, őrzését és terjesztését. Folyamatos, változásokhoz igazodó, megújulási képességének köszönheti, hogy mindig talpon tudott maradni.

Szakmai feladatainak ellátása során az olvasói igények lehető legteljesebb mértékű kielégítése az elsődleges szempont.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár eddig elért eredményei és szakmai munkája alapján 2020-ra szeretné elérni, hogy Minősített Könyvtár címet kapjon.

PGTTJ elemzés – Politika, Gazdaság, Társadalom, Technológia, Jog

Stratégiaalkotásunkat alapvetően meghatározzák azok a mikro- és makro környezeti körülmények és feltételek, valamint politikai, gazdasági, társadalmi és technológiai tényezők, amelyek közt az intézménynek a tervezési időszakban működnie, fejlődnie kell.

Politikai tényezők

- A könyvtári rendszer Magyarország legnagyobb kulturális intézményrendszere; működését a mindenkori hatályos jogszabályok határozzák meg.
- A kiemelt politikai törekvések közé tartozik a nemzeti jólét megteremtése, a közösség fejlesztése, az életminőség javítása, a versenyképesség és a foglalkoztatás növelése.
- Jellemző törekvés a nemzeti érdekek előtérbe helyezése, erősítése, kiemelten fontos a határon túli magyarság segítése – ez különösen fontos a szlovák határ közeli Nógrád megye és Salgótarján térségében.
- Nógrád megye az ország legkisebb megyéje. Salgótarján lakossága folyamatosan csökken, nagy az elvándorlás a városból, az itt maradók számára kevés a munkahely, jelentős a szakemberhiány.
- A fenntartó városi önkormányzat forráshiányos, kevés állami támogatás érkezik a városba. Ennek hatásai a könyvtár szakmai munkájának pénzügyi alapjait is jelentősen befolyásolják, hiszen az állami támogatáson túl a fenntartó önkormányzatnak kevés lehetősége van a könyvtár további, jelentősebb támogatására. Az állami támogatásnak ugyanakkor csak bizonyos része fordítható szakmai feladatellátásra, míg a másik rész a gazdasági központ által irányított fenntartás és üzemeltetés feladatait fedi le.
- A város politikai vezetése igyekszik lépéseket tenni a kulturális területek átfedésmentes irányítására, ezzel is a költséghatékonyságra és a racionális gazdálkodásra ösztönözve intézményeit. A szűkös anyagi lehetőségek miatt szükséges az együttműködés más oktatási és kulturális intézményekkel, civilekkel, egyesületekkel.

- Az Európai Unió nagy hangsúlyt fektet az információs társadalom követelményeinek megfelelő fejlesztések, szolgáltatások támogatására. Ezeknek a támogatásoknak is köszönhető, hogy a könyvtári infrastruktúra, eszközpark és szolgáltatások az elmúlt évtizedek tervezési ciklusai során meg tudtak újulni.
- A magyar kormány kiemelt törekvése a nemzeti jólét megteremtése, a kulturális alapellátáson keresztül közösségfejlesztés, az életminőség javítása, a versenyképesség és foglalkoztatás növelése. Ezekhez a törekvésekhez próbálja igazítani intézményei felé megfogalmazott elvárásait, követelményeit. A digitális írástudás, az IKT használat, az e-Magyarország Pontok, a Digitális Jólét Program jó eszközök arra, hogy a könyvtárak társadalmi hasznossága mind szélesebb használói rétegekhez eljusson. E lehetőségek azonban eltérő módokon tudnak az egyes megyékben, városokban hasznosulni: hatásuk mértéke jelentősen függ attól, hogy az adott megyében, megyei jogú városban milyen a kulturális szemlélet, a könyvtárat fenntartó önkormányzat tud-e, akar-e áldozni a kultúra fejlesztésére.

Gazdasági tényezők

- A fenntartó önkormányzat gazdasági lehetőségei nagyban meghatározzák a könyvtár működését.
- Az intézmény működéséhez és szakmai feladatellátásához a pénzügyi források két csatornán keresztül állnak rendelkezésre: állami támogatásból és a városi önkormányzat mint fenntartó támogatásából tevődik össze. Míg az előbbi a szakmai, az utóbbi elsősorban a működtetés és üzemeltetés költségeit fedezi, illetve a törvény általi kötelező feladatokon túl a fiókkönyvtárak és a Palócföld folyóirat működését segítik.
- A könyvtár pénzügyi, gazdálkodási, üzemeltetési feladatait a Salgótarjáni Költségvetési Intézmények Gazdasági Szolgálatát látja el.
- Mind az állami, mind pedig a fenntartói támogatás évek óta stagnál. Bizonyos szakmai feladatokra célzott, egyszeri támogatást tud csak a fenntartó önkormányzat biztosítani (például a könyvtár születésnapja, olvasónapló pályázat, stb.), így a fejlesztésekhez kiemelten fontos a különböző pályázati források és más külső támogatások felkutatása. Ezek hiányában nincs lehetőség szakmai innovációra, szolgáltatásfejlesztésre.
- A könyvtár ugyanakkor eredményes és sikeres pályázó, igyekszik minden lehetőséget megragadni költségvetésének kiegészítésére, de sajnos ezek a kiegészítő források csak részben oldják meg a könyvtár alacsony költségvetésének problémáját. Az intézmény racionális, költséghatékony szemlélete, kreativitása számos felmerülő kérdésre ad pozitív választ. Ez azonban nem lehet mindenre megoldás. A mindenkori olvasó, látogató elvárásai egyre nagyobb mértékben követelik meg a szolgáltatásbővítést, az újítást, a nyomon követést. Ehhez kiszámítható, stabil költségvetésre lenne szükség.
- Az épület 2019/2020-ban várható energetikai felújítása reményeink szerint jelentősen, pozitív módon befolyásolja majd a működtetés és üzemeltetés költségeit, ugyanakkor nem fog tudni választ adni a 30 éves épület valamennyi problémájára.
- 2019-ben két peremkerületi fiókkönyvtár újul meg, melynek szakmai szempontok sze-

rinti működtetése illetve az üzemeltetés kérdése a fenntartó önkormányzattal közös törekvés kell hogy legyen.

Társadalmi tényezők

- A társadalmi változások, a munkaerőpiac változásai, a társadalom elöregedése és az elvándorlás problémája számos kihívás elé állítja a fenntartót és a könyvtárat is. Nógrád megyében és Salgótarjánban is – az országos átlagnál jelentősebb mértékben – jellemző a népességfogyás, a munkanélküliség, illetve a kisebbségi társadalmi csoportok, a gazdaságilag és szociálisan hátrányos helyzetű lakosság jelenléte. Mindezek együttesen jelentősen felértékelik a könyvtárak szociális szerepét. Az alacsonyabb társadalmi státusú és szegény lakosság felzárkóztatása, szemléletének alakítása – különös tekintettel a gyerekekre – fontos könyvtári feladat.
- Az emberek társadalmi helyzete, életminősége a jövőben is nagy hatással lesz a könyvtár látogatottságára, mint ahogyan a munkaerőhiány és a szakemberhiány is új-fajta szemléletet követel meg intézményunktől.
- A gazdagságot azonban nem csak gazdasági tőkében mérhetjük: megyénk és városunk természeti és kulturális értékekben is bővelkedik. A könyvtár jelentős szerepet vállal ezeknek a bemutatásában, népszerűsítésében, az emberekhez való eljuttatásban.
- A XXI. századi emberek életében egyre fontosabb szerepet játszanak a mikroközösségek, így a könyvtárnak is egyre nagyobb szerepet kell vállalnia a közösségépítésben, a különböző társadalmi csoportok közötti, együttműködő párbeszéd kialakításában.
- A könyvtárhasználók között erősödik a minőségi szolgáltatások iránti igény, de ezzel párhuzamosan egy nagy fokú kommercializálódás, az „értéktelen” előtérbe kerülése is tapasztalható. Egyre jelentősebb ugyanakkor a speciális ismeretek és készségek megszerzésének igénye is a használók körében.
- A magyar társadalom változásainak követésével párhuzamosan, annak tendenciáira reagálva, figyelemmel kell lennünk az élethosszig tartó tanulásra, a képzésre, továbbképzésre és átképzésre, illetve a távoktatásra. Az azonnali, gyors reagálás a fennmaradás kulcsa. A Salgótarjánban újonnan induló felsőoktatás várhatóan új kihívásokat és lehetőségeket tár a megyei könyvtár elé is.

Technológiai tényezők

- A technológiai változások, az infokommunikációs technológia rohamos fejlődése új szemléletet, magatartásformát követel meg a könyvtáraktól, könyvtárosoktól is. Erős verseny mutatkozik az információ birtoklásáért, az információ hatalommá vált. A könyvtár szerepe megváltozik, a hangsúlyok áttolódnak a folyamatos korszerűsítés felé. Ehhez nem csak új szemlélet és tudás szükséges, hanem jelentős pénzügyi forrás is.
- A fejlődés következtében átalakul a kulturális értékek rögzítésének, megőrzésének és hozzáférésének gyakorlata is. A szakmai tudás fejlesztésének természetes velejárója lesz a technológiai tudásbővítés. A digitális írástudás mind magasabb szinten való el-sajátítása és alkalmazása mellett szükségessé válik annak átadása, a lakosság digitális

kompetenciáinak fejlesztése is. Fel kell készülnie az intézménynek a legkorszerűbb IKT-eszközök, illetve az azokra épülő szolgáltatások mind magasabb szintű bevezetésére, digitális laborok létrehozására, elektronikus adatbázisok használatára, a használók folyamatos képzésére is.

- Az internet, a vezeték nélküli és mobil hálózatok térhódítása egyre számottevőbb Nógrád megyében is. A hagyományos információhordozók mellett nagy súllyal jelennek meg az „okos” eszközök. Mind szélesebb körben terjednek az e-olvasók, e-tartalmak (online adatbázisok, e-könyvek), illetve e-szolgáltatások, melyeknek könyvtári szolgáltatásként való bevezetése és alkalmazása elengedhetetlen egy ilyen hátrányos helyzetű településen.
- Egyre nagyobb teret hódítanak az integrált keresőeszközök és a szemantikus keresők, növekszik az igény az integrált és távszolgáltatások iránt. A webináriumok, e-konferenciák, a különböző közösségi fórumok és az (online) tanulás egyre újabb formái jelennek meg, épülnek be a könyvtári környezetbe. Az új információhordozók megjelenése a könyvtár folyamatos fejlesztését, a technológia folyamatos követését és a könyvtárosok, valamint a könyvtárhasználók folyamatos továbbképzését igényli.

Jogi tényezők

- A könyvtári rendszer működését a mindenkori hatályos jogszabályok irányítják. A feladatellátási és végrehajtási rendeletek mentén a jogszerűség és a törvényesség folyamatos követelmény.
- Változó világunkban sokkal több jogszabályi változást kell kezelnünk, mint korábban. A szakmai tudás természetes velejárója a jogi értelmezés és alkalmazás ismerete. Folyamatosan figyelni, követni szükséges a változásokat, a módosításoknak megfelelően kell szakmai, gazdálkodási feladatainkat meghatározni, alakítani.
- Az adatvédelem és annak jogszabályi alapjai jelentősen átalakítják a könyvtárak szolgáltatási szabályait, mint ahogyan a szerzői jog és más, a könyvtáros szakmát érintő szabályozás is folyamatos kihívások, fejlesztések elé állítják az intézményt.

SWOT elemzés

A SWOT elemzéssel feltárhatjuk az erősségeket, vagyis a működésnek azokat az összetevőit, amelyeket magas színvonalon tud nyújtani az intézmény, illetve gyengeségeket, vagyis azokat a területeket, amelyek nem kellően vagy nem kielégítően fejlődtek. Számba vehetjük továbbá a lehetőségeket és veszélyeket is, amelyek jelentősen befolyásolhatják a működést, valamint a különböző fejlesztéseket is.

Erősségek

- Reprezentatív, funkcionális, jól megközelíthető és akadálymentes épület.
- Tágas, többfunkciós, nagy könyvtári terek.
- Folyamatosan gyarapított és teljes körűen feltárt állomány.
- Témájában és dokumentumtípusaiban sokszínű, sokrétűen feltárt helyismereti gyűjtemény.
- A használók részéről érkező elégedettség.
- Használó központú szolgáltatási szemlélet.
- Oktatás és tanulás támogatása.
- Gyermek és családbarát könyvtári szolgáltatások.
- Digitalizálás, archiválás. Online szolgáltatások magas minősége: szakmailag igényes katalógus, értékes tartalomszolgáltatás.
- MOKKA/ODR rekordfeltöltések révén jelenlét az országos lelőhely-adatbázisokban.
- A digitális kultúra fejlesztéséhez való hozzájárulás a lakosság körében.
- Szakképzett, hozzáértő, elkötelezett vezetés és kollektíva.
- Változatos, színvonalas, a használók széles körét célzó könyvtári programok.
- Szerepvállalás a város kulturális életében.
- Külső kapcsolattartás, kommunikáció (szervezetek, határon túli kapcsolatok).
- Széleskörű és nyitott szemléletű intézményi és civil kapcsolatrendszer.
- Hangsúlyos megyei szolgáltatások és szakmai kapcsolatok.
- Jól működő, a megyét 94%-ban lefedő Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer.

Gyengeségek

- Az intézmény alulfinanszírozottsága.
- A könyvtáráépületek külső és belső elavultsága. Magas fenntartási költségek.
- A fiókkönyvtárak fizikai állapota és szolgáltatási környezete nagy különbségeket mutat.
- Állományvédelmi eszközök, berendezések elavultsága.
- Az anyagi és erkölcsi elismerés alacsony foka.
- Alacsony dolgozói létszám.
- Idősödő korfa, kedvezőtlen koreloszlás.
- Kevés fiatal, képzett munkatárs.
- Dolgozói leterheltség.
- A tudományos kutató munka és szakmai publikáció hiánya.

Lehetőségek

- Minőségirányítási rendszer bevezetése. A Minősített Könyvtári cím megszerzése.
- A központi épület külső-belső energetikai korszerűsítése.
- Közösségi funkció erősítése.
- Vonzóbb, a felhasználók mai igényei szerint kialakított, új, többfunkciós szolgáltató

terek kialakítása, különös tekintettel a fiatal korosztályokra.

- Új célcsoportok megnyerése, új könyvtárhasználói rétegek bevonása.
- Kapcsolatépítés az Óbudai Egyetem kihelyezett tagozatával.
- Folyamatos innováció.
- Informatikai eszközök, e-szolgáltatások folyamatos korszerűsítése.
- Távolról elérhető szolgáltatások fejlesztése.
- Digitalizálási és archiválási tevékenységek erősítése, digitális tartalmak előállítása és szolgáltatása.
- Pályázati tevékenység erősítése.

Veszélyek

- A megye és a város gazdasági, társadalmi hátránya.
- A bizonytalan anyagi kondíciók.
- Finanszírozási, szponzorálási, pályázati lehetőségek kiszámíthatatlansága.
- Lakosságszám csökkenése, a lakosság összetételének átalakulása, elszegényedés.
- Az iskolás korosztály létszámának csökkenése.
- Elöregedő társadalom, elvándorlás.
- Foglalkoztatási bizonytalanság.
- A viselkedési kultúra negatív iránya.
- A tudás, a műveltség társadalmi presztízsének romlása.
- Kulturális érdektelenség.
- Megváltozott olvasói szokások.
- Informatikai kihívások, átalakuló informálódási szokások. A nyomtatott könyv háttérbe szorulása. Az internet, digitális világ térnyerése, elszívó ereje.
- Konkurens szolgáltatások (internethasználat, fénymásolás, gyermekfoglalkozások más intézményekben) erősödése.
- Adatvédelem, adatbiztonság kérdése, kihívásai.
- A szakma társadalmi presztízsének romlása.

Könyvtárszakmai trendek

IFLA Trend-jelentés

Az IFLA-trendjelentése 2016-os frissítésében a következő lényeges kijelentéseket teszi:

- Első trend: Az új technológiák megnövelik, ugyanakkor korlátozzák is azoknak a körét, akik az információkhoz hozzáférhetnek.

Az állandóan bővülő digitális univerzumban egyre nagyobb értéket képviselnek az információs műveltséggel kapcsolatos készségek. Akik nem rendelkeznek ezekkel a készségekkel, egyre több területen érezhetik magukat kirekesztve. Az új online üzleti modellek alakulása erősen befolyásolja, hogy a jövőben ki lehet sikeres.

A digitális tartalmak mennyiségi növekedése és az online hozzáférés iránti igény a könyvtárak számára új kihívást jelent, egyrészt versenyhelyzetbe kerülnek más információ szolgáltatókkal, másrészt szembe kell nézniük a szerzői jogi szabályozások miatti korlátozásokkal.

- Második trend: Az online oktatás világszerte demokratikusabbá teszi és drasztikusan meg is változtatja a globális tanulás gyakorlatát.

Az online oktatási formák gyors bővülése következtében számosabbá, olcsóbbá és elérhetőbbé válnak a tanulási lehetőségek. Tovább nő az élethosszig tartó tanulás jelentősége, és a nem formális és informális tanulás elismertsége.

A könyvtárak tanulási környezetet, eszközöket és hozzáférés lehetőségét biztosítva fontos szerepet játszhatnak a kreatív és interaktív tanulási útvonalak elérési pontjaként.

- Harmadik trend: A magárszféra és az adatvédelem határait újra meg kell határozni.

A kormányok és a vállalatok egyre több adatot gyűjtenek be és birtokolnak, melynek segítségével fejlett eszközökkel igen egyszerűen el lehet készíteni az egyes egyének profilját. Eközben kifinomult megfigyelési módszerekkel, a kommunikációs adatok szűrésével az egyének tevékenységét olcsóbban és könnyebben nyomon lehet követni. Ez komoly következményeket vonhat maga után az egyének magánszférájának védelmét és az internetbe vetett bizalmát tekintve.

A szolgáltatások digitalizálása a társadalom egyes részeit kockáztatnak teszi ki, amikor arra ösztönzik őket, hogy érzékeny, személyes információt osszanak meg idegenekkel. Egyre fontosabbá válik a magánszféra és a személyes adatok védelme, a felelős jelenlét a digitális felületeken.

- Negyedik trend: A hálózatba kapcsolt társadalmakban új vélemények és csoportok vonják magukra a figyelmet és jutnak szerephez.

A hálózatba kapcsolt (az internet széles körű és gyakori használatával jellemezhető) társadalmakban több lehetőség nyílik a közös cselekvésre. Új vélemények jelenhetnek meg és új, egy-egy kérdésre összpontosító társadalmi mozgalmak nyerhetnek teret a hagyományos politikai ártok rovására. A nyílt kormányzati kezdeményezések és a közszféra adataihoz való szabad hozzáférés jobb átláthatóságot és a polgárokra összpontosító közszolgáltatásokat eredményez.

Ugyanakkor a fokozott jelenlét a közösségi felületeken veszélyeket rejt az egyén, különösen a gyermekek és fiatalok számára. A könyvtárak számára digitális és mobil platformok lehetőséget biztosítanak a társadalmi egyenlőtlenségek kiegyenlítésének érdekében a hátrányos helyzetű csoportok számára speciális szolgáltatások nyújtására.

- Ötödik trend: Az új technológiák átalakítják a globális információs gazdaságot.

Az internetet használó mobileszközök, az eszközökben és az infrastruktúra intézményeiben alkalmazott, hálózatba kapcsolt érzékelők, a háromdimenziós nyomtatás és a

fordítási technológiák tömeges elterjedése átformálja a globális információs gazdaságot. Sok cég mai üzleti modelljében kreatív irányváltás lesz megfigyelhető, ezt azok az innovatív eszközök ösztönzik, melyek révén az emberek tartózkodási helyüktől függetlenül idős korban is aktívak tudnak maradni.

A 3D-s nyomtatás elterjedése a könyvtárak fizikai terének átalakítását ösztönzi, melynek során kreatív műhelyek és új közös tanulási terek és találkozási helyek jönnek létre.

A könyvtárakat érintő további fontos kérdések:

A könyvtáraknak folyamatosan fejlődniük kell és alkalmazkodniuk a változásokhoz, hogy új szolgáltatásaikat szélesebb közönség számára nyújthassák.

Fel kell ismerniük és nyomon kell követniük a használók felmerülő igényeit.

A könyvtárakban alkalmazni kell a bizalom, a semlegesség, az információhoz való ingyenes és egyenlő hozzáférés, a szólásszabadság elveit, és olyan szolgáltatásokat kell nyújtani, amelyek érvényesítik a társadalmi esélyegyenlőséget a digitális és valódi közösségekben, melyeknek ma a könyvtárak szolgálnak.

A legtöbb könyvtár egyidejűleg válik fizikai és virtuális téré, ami kihívással jár, ugyanis egyszerre kell gondoskodni a fizikai és a digitális infrastruktúra és szolgáltatások fenntartásáról. Meg kell indokolni, hogy az egyre nagyobb mértékű digitalizálás mellett milyen érvek szólnak a könyvtár, mint fizikai tér megőrzése mellett. Bár a szolgáltatások és funkciók áttevődnek a digitális térbe, a társadalomban felértékelődik a személyes együttműködés és a személyes emberi interakció szerepe.

A digitális szolgáltatások alapja, hogy a használók megfelelő szintű informatikai készségekkel rendelkezzenek. Másik nélkülözhetetlen feltétel a könyvtárosok digitális kompetenciáinak folyamatos fejlesztése, a tudásuk folyamatos megújítása. Fontos a képzési programok megújítása az információs környezet változásaihoz igazodva.

Kiemelt fontosságú a könyvtárak közötti együttműködés, a célzott közös érdekérvényesítés, szakmai és politikai célok kitűzése egy globális jövőkép kialakításának érdekében.

(Forrás: IFLA trendek röviden. Budapest: MKE, 2017.

https://mke.info.hu/wp-content/uploads/2017/10/iflatrendek_roviden_V6.pdf)

Országos Könyvtárügyi Konferencia

A 2012. november 22-23-án megtartott Országos Könyvtárügyi Konferenciához készített háttéranyag „A magyar könyvtári rendszer rövid áttekintése és stratégiai terve” című háttéranyag a következő kihívásokat azonosította, mint amelyekre a magyar könyvtári rendszernek válaszolnia kell a közeljövőben:

Kihívás 1 – A hozzáférés növekedése

A „könyvtár” számára a legsúlyosabb kihívást az írásbeli információ megőrző-közvetítő mo-

napóliumának elvesztése okozza. A globális médiatérben az információ közvetítésben egyre szerényebb szerepet játszik. A 21. századi digitális technikán alapuló tömegmédiá látványos, multimédiás világa háttérbe szorítja a „Gutenberg-galaxis” tipográfián alapuló információ-hordozóját. A X-, Y-, Z-generáció információszerzési szokásai immár mérhetővé teszik ezt a változást. A szélessávú internet és a digitális írástudás terjedésével ez a szerepváltozás visszavonhatatlanul végbemegy és a digitális kultúra olyan térségek és társadalmi rétegek életében is megjelenik, illetve meghatározó lesz, amelyekben ma még nem jellemző. A felhasználók átalakuló szokásaihoz való alkalmazkodás és a szolgáltatások ennek megfelelő átalakítása kiemelt fontosságú könyvtári feladat.

Kihívás 2 – Az információ- és könyvpiac trendjei

Az információpiac átalakulásával a könyvpiac hagyományos szerepkörei is átalakulnak. Az elektronikus könyvek és a self-publishing megjelenése a kiadói és terjesztői szerepek között vezethet átrendeződéshez. A közgyűjteményekben folytatódó digitalizálás, a szerzői jogi védelem alatt nem álló művek digitális megjelenése a könyvtárak szolgáltatásaiban is változást okozhat. Az elektronikus könyvek egyre nagyobb tömegű megjelenése és egyre nagyobb térnyerése a hagyományos könyvekkel szemben, az e-könyvek számának növekedésével együtt, illetve az e-book olvasók, tabletek és a következő generációs hordozható számítógépek számának növekedése is a változtatás szükségességét jelzi a könyvtárak szolgáltatásaiban.

Kihívás 3 – A szerzői jog trendjei

A piaci trendeket erősen befolyásoló – „illegális” másolatkészítéssel szemben a szerzői érdekeket védő és médiapiacot szabályozó jogrendszer átalakulása a differenciáltan szabályozott „jogszerűség” irányában mozdul el. Erősödik a szabályozott, „jogszerű” felhasználás tendenciája.

Kihívás 4 – Metaadatok, szemantikus web

A metaadat-rendszerek konvergenciája és fejlődése összetettebb információ-keresési technikák létrejöttét segítik. Az adatbányászat fejlődő technikai is az információk sokrétű kinyerését teszik lehetővé. Az adatok az erősen strukturált zárt rendszerekből átkerülnek a „felhő” szemantikus terébe. A könyvtárak számára fontos lehetőség, hogy a gyűjteményeikben őrzött, sokféle dokumentumhoz kapcsolódó, hagyományos bibliográfiai (meta)adatokon kívül ezek továbbfejlesztett változatait is bevezessék, más metaadat-rendszereket is használjanak, s tovább bővítsék a dokumentumokhoz kapcsolódó egyéb adatokat.

Kihívás 5 – Az internet történeti tudata

A korábban csak „jelen idejű” jelenségként értelmezett interneten már ma is érzékelhető a „történetiségre” irányuló igény megjelenése. A gyűjtés, feldolgozás és megőrzés kiterjed a digitális média-térre is. A könyvtáraknak jó lehetősége nyílik a digitális média térben található patriotikumok gyűjtésére, feldolgozására és megőrzésére. A történetiség elvének érvényesítése a könyvtári adatbázisok, illetve a hagyományosan a könyvtárak által karbantartott adatbázisok területén is kiemelt feladat.

Kihívás 6 - A könyvtárak differenciálódása

A könyvtárak erős differenciálódása várható. A hagyományos könyvtári feladatok (gyűjtés, feldolgozás, megőrzés, szolgáltatás) a hosszabb távú trendek mentén könyvtártípusonként átalakulnak. Az országos hatáskörű intézményeknél, illetve az általuk koordinált rendszerekben összpontosulnak az elektronikus szolgáltatások működtetéséhez szükséges technikai- és emberi erőforrások, valamint a központi adatkezelési feladatok. A felsőoktatási könyvtárak továbbra is jelentős információs központokként működnek közre és jelentős szerepet vállalnak az országos információs rendszerek működtetésében. A területileg meghatározott feladatú könyvtárak a lokális közösség közvetlen igényei szerint fognak működni, mint ún. „harmadik hely”, közösségi tér, a szolgáltató jelleg erősödésével. A központi elektronikus szolgáltatások azonban ezekben is elérhetőek lesznek. A digitalizálással és az elektronikus könyvek számának növekedésével a megőrzésre kötelezett könyvtárakban a „muzealizálódás” folyamata egyre erősödik. Ez a folyamat a „hagyományos” információhordozók bemutatásának sokrétű, látogatóbarát szemléletű lehetőségét jelenti.

Kihívás 7 - Digitalizálás, e-köteles és a piac

A könyvtárak digitalizálási tevékenységének fontos szempontja lesz a könyvtári dokumentumok információtartalmának átmentését biztosító és egyben az eredeti dokumentum megőrzését is lehetővé tevő digitalizálás is. Az analóg eredetiről készült digitális másolatok számának növekedésével és közzétételével a könyvtárak jelentős tartalomszolgáltatókká válnak.

Kihívás 8 – Finanszírozás

A könyvtárak differenciálásával párhuzamosan a finanszírozás területén a feladatfinanszírozást előtérbe helyezve kell a támogatásokat meghatározni. Az állami támogatás, finanszírozás mellett egyéb támogatási forrásokat is be kell vonni. (Fizetős szolgáltatások, üzleti szolgáltatások.) A szponzoráció és mecenatúra bevonása továbbra is szükséges, eseti jellegű segítséget nyújthat a könyvtári közszolgáltatás működtetéséhez.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár a 2020-2024-es időszakra vonatkozó stratégiai tervét a fenti elemzések és szakmai trendek figyelembe vételével állította össze. Az egyes stratégiai célokhoz és területekhez tartozó feladatokat a könyvtár éves munkatervei részletezik.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár jövőképe

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár olyan hagyományos és virtuális teret kínál használóinak, amelyben megtalálható a dokumentum, az információ, a tudás, az élmény, a közösség, a partnerség, valamint a felkészült, segítők könyvtáros is.

A könyvtár Nógrád megye és Salgótarján város elismert kulturális intézménye, ahol a szakmai munka a minőséget közvetíti, a stratégiai gondolkodást tartja szem előtt és eredményességre, sokszínűsége törekszik.

A könyvtár nyitott az újra, befogadó a kulturális kezdeményezésekre és partner kíván lenni a személyes fejlődésben is.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár küldetésnyilatkozata

A könyvtár a tudás, az élmény és a közösségek helye, ahol a szolgáltatások elsődlegesen a helyi igényekre és szükségletekre épülnek.

Közvetíti saját és más könyvtárak szolgáltatásait, teret ad a kulturális sokszínűségnek, s folyamatos megújulása révén megszólítja a fejlődésre vágyókat.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár bátorít és aktív részvételre buzdít a korlátozás nélküli hozzáférés kapcsán, segíti a dokumentum- és információ használatot, kiszolgálja Nógrád megye és Salgótarján város információs szükségleteit.

***Mottónk:** Tudás - Élmény - Közösség*

Meghatározó értékeink

Tudás

- Alapértéknek tekintjük az olvasást, az információs, digitális műveltséget, valamennyi rendelkezésére álló eszközzel segítjük annak elsajátítását, megszerzését.
- Minden lehetőségünkre álló eszközzel támogatjuk az élethosszig tartó tanulást.

Hozzáférés

- Elkötelezettek vagyunk az információhoz és a szolgáltatásokhoz való nyílt hozzáférés mellett.

Felhasználó-központúság

- Napi működésünket és fejlesztéseinket a felhasználók és partnereink visszajelzésinek figyelembevételével alakítjuk.
- Szolgáltatásainkat a könyvtárhasználók igényei és szükségletei szerint szervezzük, fejlesztjük.

Minőség

- Elkötelezett vagyunk a minőségi szolgáltatások mellett.
- Munkatársaink munkájukat a legmagasabb szintű elvárásoknak megfelelően, tudásuk legjavát nyújtva végzik.

Egyenlőség

- A lakosság széles körének, életkortól- és társadalmi helyzettől függetlenül, egyenlő esélyű hozzáférést biztosítunk gyűjteményeinkhez, szolgáltatásainkhoz.
- Hisszük, hogy minden könyvtárhasználó egyedi és fontos, minden felhasználót ugyanazzal a figyelemmel, udvariassággal kezelünk.

Magánszféra védelme

- Tiszteletben tartjuk felhasználóink információs igényeit és szükségleteit, bizalmasan kezeljük személyes adataikat, a felhasználók által keresett információt, illetve annak tartalmát.

Közösségépítés, közösségfejlesztés

- Tereink kialakításával és szolgáltatásainkkal támogatjuk a közösségi együttlétet és a társadalmi kohéziót.

Együttműködés, partnerség

- Hiszünk a partnerség erejében, a lehető legszélesebb intézményi és szakmai együttműködésre törekszünk hazai és nemzetközi szinten egyaránt.

Stratégiai célok, kiemelt feladatok

1. Infrastruktúra-, épületüzemeltetés és fenntartás

Célkitűzések:

- A fenntartóval együttműködésben kialakítani a könyvtár épületének biztonságos, hatékony, és gazdaságos működtetését.
- Energia- és környezeti tudatosság erősítése.

Kiemelt feladatok:

- *Központi épület:*
 - Pontos helyzetkép, szakmai szempontok megfogalmazása a fenntartó önkormányzat felé a könyvtár infrastruktúrájával, az épület üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatosan.
 - Könyvtárszakmai felkészülés az energetikai felújításra: szakmai szolgáltatási szempontok megfogalmazása; a könyvtári szolgáltatások biztosításának lehetőségei a felújítás idején. Cselekvési terv kidolgozása az épületkorszerűsítéssel összefüggésben.
 - Hatékony párbeszéd kialakítása, a fenntartó érzékenyítése.
 - Kommunikációs terv kidolgozása az energetikai korszerűsítéssel kapcsolatosan.
- *Fiókkönyvtárak:*
 - Vizsgálatok, elemzések végzése a peremkerületi fiókkönyvtárak épületüzemeltetésével kapcsolatosan.
- *Hosszú távú fenntarthatóság és üzemeltetés:*
 - Eszközfejlesztési és IKT-pályázatok kidolgozása.
 - A számítógéppark folyamatos fejlesztése és az IKT eszközök cseréje stabil, kiszámítható rendszerszemléletben, megvalósítható költségvetési alapon.
 - Energia- és környezettudatosságra felhívó piktogramok, feliratok, szolgáltatások, programok.

2. Gyűjteményfejlesztés

Célkitűzések:

- A könyvtárhasználói felmérések eredményein, illetve a használók igényein és szükségletein alapuló, tervezett, nyomon követhető állománymenedzsment fenntartása; különös tekintettel a Helyismereti Gyűjteményre.
- A könyvtár digitális gyűjteményének folyamatos fejlesztése, együttműködésben más országos és helyi projektekkel, digitális gyűjteményekkel.

Kiemelt feladatok:

- Költséghatékony beszerzés, a források legjobb kihasználása.
- Az állomány gyarapításának és apasztásának egyensúlyban tartása az aktív hasznosulás érdekében.
- A könyvtári állomány megismertetése és népszerűsítése a változó olvasói igényeknek megfelelően az állományrend folyamatos alakításával, online felületek igénybevételevel.
- A meglévő állománybontások felülvizsgálata olvasói igények alapján, esetleges átszervezése: olvasótermi kézikönyvtár, tanulási forrásközpont, zenei gyűjtemény.
- Az országos dokumentum-feltárási és dokumentum-ellátási rendszerek által elvárt feladatok teljesítése, a nemzeti és nemzetközi szabályozásnak és trendeknek megfelelően.
- Innovatív, gyűjteményre épített szolgáltatások kialakítása.
- Az e-dokumentumok beszerzési és szolgáltatási rendjének kialakítása a nemzeti és nemzetközi szabályozásnak és trendeknek megfelelően.
- Kapcsolódás országos digitalizálási projektekhez; részvétel a Könyvtári Digitalizálási Stratégia végrehajtásában.
- Digitális Könyvtárunk fejlesztése, a helyi digitalizálási tevékenység folytatása, együttműködés építése meglévő adatbázis-szolgáltatókkal, helyi digitális gyűjteményekkel pl. Salgótarjáni Értéktár.

3. Hozzáférés

Célkitűzések:

- A Balassi Bálint Megyei Könyvtár az információkhoz való hozzáférést a felhasználói igényeknek megfelelően, az esélyegyenlőség alapkövetelményének eleget téve képes legyen térségünk valamennyi lakosa számára kínálni és biztosítani.
- A helyi kulturális értékek sokoldalú bemutatása és közvetítése (pl. Salgótarjáni Értéktár, Nevezetes Nógrádiak, stb.).
- A megyei és helyi kulturális értékekhez való hagyományos és digitális hozzáférés biztosítása helyben és távolról.
- A könyvtárat rendszeresen (hagyományosan és/vagy távolról) használó olvasók számának megtartása, növelése.
- A saját és más könyvtárak szolgáltatásainak közvetítése, az egyedülálló gyűjteményrészek hozzáféréseinek kiterjesztése, a digitális tartalmakhoz való hozzáférés bővítése.

Kiemelt feladatok:

- Részvétel a hátrányos helyzetű rétegek esélyegyenlőségének biztosításában, könyvtári szolgáltatásának bővítésében, fejlesztésében (pl. roma programok, Házikölcsönzés).
- A Corvina integrált könyvtári rendszer folyamatos fejlesztése az információs forrásokhoz, illetve a velük kapcsolatos adatokhoz való hozzáférés lehetőségeinek szélesítése.
- Részvétel az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer működtetésében.

- Digitalizálási munkafolyamatok erősítése: a könyvtárban őrzött kulturális javak digitalizálása, az online hozzáférés és az archiválás biztosítása (Praznovszky adatbázis, Vertich gyűjtemény, Nógrádi Életrajzi adatbázis, Fotótár, Postai levelezőlapok, Plakáttár).
- Az e-világhoz (tartalomhoz és eszközhöz) való hozzáférés segítése valamennyi használó számára. (Felhasználóképzés formális és informális eszközökkel, E-ügyintézés támogatása infrastruktúrával és tanácsadással, Digitális Jólét Program Pont működtetése)

4. Szolgáltatásfejlesztés

Célkitűzések:

- A szolgáltató attitűd megerősítése, a minőségbiztosítás követelményeinek megfelelő szolgáltatási rendszer működtetése.
- Felhasználó-centrikus, innovatív szolgáltatások kifejlesztése és bevezetése a felhasználókkal történő folyamatos kapcsolattartás alapján.
- Korszerű, felhasználó központú, a társadalmi változásokra reagáló szolgáltatások biztosítása, bővítése, fejlesztése.
- A könyvtár magas színvonalú, hatékony szolgáltatásaival tovább erősítse pozícióját Nógrád megye és Salgótarján meghatározó kultúraközvetítő közgyűjteményeként.
- Új, bevételeket növelő innovatív szolgáltatások kidolgozása.
- Olvasásnépszerűsítés, a könyvtár oktatást támogató szerepének erősítése.

Kiemelt feladatok:

- A szolgáltatásokkal kapcsolatos igény-, és elégedettségi felmérése, hatékonyság vizsgálatok. Felhasználói elégedettségi és attitűdvizsgálatok.
- Felhasználók, partnerek bevonása a szolgáltatástervezésbe.
- Jó gyakorlatok gyűjtése, benchmarking.
- Új, a felhasználók igényeire és szükségleteire reagáló, közösségvezérelt szolgáltatások kidolgozása és bevezetése (pl. e-könyv kölcsönzés, irodapont, makerspace, digitális labor, robotika).
- Különböző célcsoportoknak szolgáltatási csomagok kidolgozása: középiskolások, fiatalok, munkanélküliek, aktív munkavállalók.
- A korszerű technológiák és eszközök alkalmazása a szolgáltatásokban (okos eszközök, mobilalkalmazások)
- Részvétel az országos olvasásnépszerűsítő és olvasásfejlesztő kampányokban, akciókban; helyi projektek kidolgozása és megvalósítása.
- Az olvasási és információkeresési kompetenciák fejlesztése az iskolákkal együttműködésben szervezett élményszerű könyvtári órák, foglalkozások keretében.
- Az élethosszig tartó tanulás segítése külön gyűjteményrésszel és speciális szolgáltatásokkal.

5. Digitális könyvtári szolgáltatások

Célkitűzések:

- A digitális könyvtári funkciók integrálása a szolgáltatási rendbe.
- Egységes digitális szolgáltatási politika kialakítása.
- A digitális hozzáférés biztosítása.
- A hagyományos könyvtári szolgáltatások és az információs technológia integrációja.
- A digitális műveltség elsajátításának támogatása, a digitális kompetencia fejlesztése.

Kiemelt feladatok:

- E-dokumentumok gyűjtése, előállítása, tárolása, szolgáltatása.
- A Digitális Könyvtár bővítése, fejlesztése (helyismereti dokumentumok, különgyűjtemények, hagyatékok, fotók, képeslapok, plakátok, aprónyomtatványok, videofelvételek, hangfelvételek).
- Digitális labor kialakítása a használók digitális tevékenységeinek elősegítése érdekében.
- Részvétel országos projektekben (webarchiválás, digitalizálás).
- Informatikai fejlesztések a rendszer folyamatos és megbízható működtetése érdekében. (szerverek, tárolóeszközök, távoli elérhetőséget biztosító szoftverek, adatbázis kezelők).
- Digitális eszközpark fejlesztése (mobileszközök, okoseszközök, e-dokumentum-olvasók).

6. Minőségbiztosítás

Célkitűzések:

- A könyvtár minőségirányítási, minőségbiztosítási rendszerének működtetése.
- Tervezett, ellenőrzött és dokumentált minőségmenedzsment tevékenység megvalósítása.
- Szabályozott, minőségi, ugyanakkor rugalmas és felhasználóbarát szolgáltatási struktúra létrehozása és működtetése, a jelenlegi és potenciális használók igényeinek és visszajelzéseinek figyelembe vételével.
- A „Minősített könyvtár” cím elnyerése.

Kiemelt feladatok:

- A minőségbiztosítással kapcsolatos további feladatok számba vétele; ütemterv felállítása, felelősök kijelölése, feladatok végrehajtása.
- Folyamatos tájékozódás a hazai és nemzetközi könyvtári minőségbiztosítási gyakorlatokról; *best practices* összegyűjtése, adaptálhatóságuk vizsgálata.
- A könyvtári munkafolyamatok modellezése, párhuzamosságok, duplikációk feltárása; racionalizálás, hatékonyságnövelés.
- Az eddig használt könyvtári teljesítménymutatók vizsgálata, átgondolása, szükséges

korrekciók elvégzése.

- Elégedettségi vizsgálatok elvégzése a könyvtárhasználók körében – állomány, szolgáltatások, személyzet.
- A szükséges és rendelkezésre álló erőforrások felmérése, újak lehetőség szerinti bevonása.

7. Emberi erőforrás menedzsment

Célkitűzések:

- A folyamatosan változó használói igényekre rugalmasan reagáló szervezet létrehozása.
- A rendelkezésre álló erőforrások racionális, gazdaságos felhasználása.
- A könyvtár, mint szervezet hatékonyságának és alkalmazkodóképességének, rugalmasságának növelése, problémamegoldó képességének fejlesztése.
- A szervezeten belüli folyamatok, rendszerek javítása, fejlesztése.
- A szakmai színvonal megújítása; hatékonyságnövelés.
- Megújulás, tanulás, kreatív megoldások kidolgozása; egyén és csoport párhuzamos fejlesztése.
- Képzett és motivált szakemberek biztosítása, a munkatársak által megvalósított hatékony könyvtári szolgáltatások megteremtése.

Kiemelt feladatok:

- A fenntartó érzékenyítése a létszámgazdálkodással kapcsolatosan.
- Dolgozói elégedettségi mérések.
- Emberi erőforrás stratégiai terv készítése.
- Teljesítményértékelési rendszer kidolgozása.
- Munkatársak kompetenciáinak felmérése, majd annak alapján, összhangban a stratégiai célkitűzésekkel, továbbképzési program kidolgozása és megvalósítása.
- A könyvtár munkatársainak folyamatos képzése, az IKT kompetenciák fejlesztése, kommunikációs, közösségformáló és konfliktuskezelő tréningek, érzékenyítő tanfolyamok és szervezetfejlesztési vezetői tréningek szervezése.
- A munkatársak motiválása, a magas színvonalú szakmai tevékenység elismerése a Balassi-díj kitüntetéssel.
- Munkakörelemzések. Az egyes munkakörök betöltéséhez szükséges végzettségek, képzettségek, készségek és kompetenciák meghatározása.
- Tudásmegosztás erősítése a munkatársak körében.

8. Közösségépítés, a könyvtár, mint közösségi tér

Célkitűzések:

- A könyvtár társadalmiasítása. Tudatosan bevonjuk a közösséget a szolgáltatásfejlesztésbe, igyekszünk természetes módon működő, támogató közösséget építeni az intézmény köré.

- A helyi civil szervezetek számára igényeik szerint programok, rendezvények helyszínének és infrastruktúrájának biztosítása.

Kiemelt feladatok:

- A használói igények alapján új közösségi terek kialakítása.
- A földszinti fogadótér kellemes, tiszta és átlátható közegének továbbfejlesztése, hívogató és barátságos miliő kialakítása.
- A berendezés és a bútorzat rendszeres megújítása a használói visszajelzések alapján. Különös tekintettel az időskorúak kényelmi- és akadálymentességi igényeire és a fiatalokat vonzó, érdekes és inspiráló sarkok kialakítására.
- A rendezvénytermek bútorzatának és technikai felszerelésének korszerűsítése; a bérlők igényeit is szem előtt tartva.
- A csendes, koncentrált tanulás és munkavégzés színtereinek biztosítása, kellő világítással, áramforrással.

9. Partnerség, együttműködés

Célkitűzések:

- Az intézmény őrizze és erősítse meg szerepét a közkönyvtári ellátásban, a városi és a megyei könyvtári ellátásban, a köz-, a felső- és felnőttoktatásban.
- Célunk a feladatmegosztáson alapuló együttműködés országos, helyi és megyei szinten, az oktatási-kulturális rendszer résztvevőivel, a civil élet, a média szereplőivel.

Kiemelt feladatok:

- Együttműködés a város és a megye kulturális intézményeivel és közgyűjteményeivel.
- A közoktatási intézményekkel történő együttműködés erősítése.
- A helyi civil szervezetekkel való közös munka támogatása.
- A KSZR keretében partnerség a megye könyvtári szolgáltató helyeivel, települési önkormányzatokkal.
- A szakmai kapcsolatok ápolása, megújítása a határon túli (szlovákiai magyar) könyvtárakkal.
- Az országos könyvtárügy területén, részvétel a megyei hatókörű városi könyvtárak együttműködésében, az országos szakmai szervezetekben.
- Partnerkapcsolati, szponzori háló kiépítése a vállalkozói szféra területén.
- Partneradatbázis átdolgozása a GDPR rendeletnek megfelelően.
- Partneri elégedettség- és igényfelmérések készítése, az eredmények kommunikációja, publikálása.
- Belső és külső partnerek azonosítása, partnerkapcsolatok intézményesítése, írásba foglalása.
- Tudásmenedzselés, az információ belső kezelése.

10. PR, kommunikáció

Célkitűzések:

- A könyvtárhasználók körének szélesítése, a könyvtár gyűjteményeit és szolgáltatásait rendszeresen igénybevevők számának növelése.
- A könyvtár szerepének erősítése Nógrád megye és Salgótarján kulturális intézmény-rendszerében, kulturális életében, közgyűjteményi rendszerében.
- A könyvtár és a könyvtárosok pozitív társadalmi megítélésének erősítése a médiában és a társadalomban.
- Proaktív külső kommunikáció a könyvtár társadalmi felelősségvállalásának hangsúlyosabb bemutatása érdekében – kiemelten a fenntartó felé irányuló kommunikációban.

Kiemelt feladatok:

- Brandépítés, lobbitevékenység.
- Tudatos marketing és PR tevékenység, a könyvtári jelenlét erősítése a városban.
- Külső és belső kommunikációs terv készítése.
- Könyvtári szaksajtóban történő hangsúlyosabb megjelenés.
- Sajtókapcsolatok tudatos, rendszeres és célzott használata.
- A stratégiai ciklusra vonatkozó kommunikációs terv kialakítása.
- Az érintettekkel és a felhasználókkal való kommunikáció erősítése, a kapcsolatok szorosabbra fűzése.
- A belső kommunikációs tevékenység újragondolása, erősítése.
- A könyvtár „láthatóbbá” tétele a lakosság számára; modernebb könyvtárkép közvetítése a fiatal korosztályoknak.

11. Megyei hatókörű területi munka - minőségi könyvtári szolgáltatások biztosítása, a szolgáltatások fejlesztése Nógrád megye könyvtáraiban

Célkitűzések:

- Nógrád megye minden lakója számára biztosítani a dokumentumokhoz és információkhoz való korlátozás nélküli, szabad hozzáférést a települési könyvtárak vagy a könyvtárellátási szolgáltató rendszer segítségével.
- A szolgáltatások fejlesztése a megváltozott használói szokások és elvárások alapján.
- Új típusú szolgáltatások kialakítása a könyvtárakban és könyvtári szolgáltató helyeken az információs, tanulást és önművelést támogató, kultúraközvetítő szerepvállalás, valamint a közösségfejlesztés jegyében.

Kiemelt feladatok:

- A megye valamennyi könyvtárára kiterjedő szakmai együttműködés és módszertani támogatás erősítése.
- A megyében működő könyvtárak tevékenységének koordinálása, a könyvtárfejlesztések szakmai támogatása.
- Szakmai rendezvények, továbbképzések, tréningek szervezésével a települési könyvtárak szakmai munkájának támogatása, a felkészülés segítése a minőségirányítási rend-

szer bevezetésére.

- Egységes megyei könyvtári IKR biztosítása, mely lehetővé teszi a megye teljes könyvtári állományának elérését.
- A megye könyvtárosainak motiválása, a magas színvonalú szakmai tevékenység elismerése a Balassi-díj kitüntetéssel.
- A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer hatékony és jogszabályi kereteknek megfelelő működtetése Nógrád megyében, azzal a céllal, hogy a lakosság minél szélesebb köre számára biztosított legyen a korszerű könyvtári szolgáltatások elérése. Ennek keretében:
 - Felhasználó-központú, minőségi könyvtári szolgáltatások biztosítása.
 - A szolgáltató helyek működési feltételrendszerének és működő-képességének rendszeres vizsgálata. A kistéleptülési önkormányzatokkal együttműködésben könyvtári fejlesztések megvalósítása. Segítségnyújtás a könyvtárfejlesztést célzó pályázatok elkészítéséhez.
 - Az egyre erősödő közösségi szerepvállalás figyelembe vételével új szolgáltató helyek kialakítása, a meglévők korszerűsítése. A szolgáltató helyek tervszerű fejlesztése érdekében bútor, eszköz és technikai fejlesztések koordinálása.
 - Folyamatos állománygyarapítás, rendszeres dokumentumellátás biztosítása, a beszerzések összehangolása, a könyvtárközi kölcsönzés kiterjesztése.
 - A kistéleptülési könyvtárak dokumentumállományának szakszerű gondozása, feltárása, elektronikus katalógusban való megjelenítése.
 - Az elektronikus kölcsönzés népszerűsítése, fokozatos bevezetése a szolgáltató helyeken.
 - Szakmai segítségnyújtás a könyvtári munkafolyamatokban, nyilvántartások kezelésében, kialakításában.
 - A kistéleptülési könyvtárosok számára képzések és továbbképzések szervezése. A rendszeres szakmai rendezvények szerepe kulcsfontosságú az információátadás, a tudás- és tapasztalat megosztás, valamint az együttműködés, kapcsolatépítés területén.
 - Olvasásnépszerűsítő, irodalmi, felnőtt és gyermekprogramok, foglalkozások, kulturális és közösségi rendezvények megvalósítása a településeken.
 - Megyei könyvtár- és olvasásnépszerűsítő játékok szervezése, kiemelt figyelemmel az általános iskolás korosztályokra.
 - A szolgáltatás eredményességének mérése partnerelégedettségi vizsgálatokkal.

12. Fenntarthatóság, erőforrás gazdálkodás

Célkitűzések:

- A Balassi Bálint Megyei Könyvtár infrastruktúrájának, gyűjteményének, szolgáltatásának fejlesztése, megőrzése, fenntartása.
- Erőforrás-hatékony, költséghatékony könyvtár működtetése.

Kiemelt feladatok:

- Az érdekvérvényesítés erősítése a fenntartóval való kapcsolatban a lakosság minőség-orientált, fejleszhető és hosszútávon fenntartható könyvtári ellátása érdekében.
- A működőképesség megőrzése, működés feltételeinek stabilizálása, humán erőforrás biztosítása.
- A szabályzatok betartásának ellenőrzése, a szabályozások folyamatos felülvizsgálata.
- Az épület felújítása, az informatikai eszközcserek, fejlesztések pályázati és fenntartói forrásokból történő megvalósítása.
- Eredményes pályázati tevékenység megtartása, pályázati források kihasználása.

Összegzés:

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár 2020-2024 közötti stratégiai terve korszerű szemléletben, újszerű szolgáltatásokkal kívánja segíteni Salgótarján és Nógrád megye kulturális fejlődését. Ezeknek a céloknak mentén végzi szakmai feladatait az elkövetkező négy évben.

Salgótarján. 2020. május 5.

Molnár Éva
igazgató

Megjegyzés:

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 54/2020.(V.15.) határozatával fogadta el.

2-6/2020

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése

Szám: 54/2020.(V.15.) határozat

Tárgy: A Balassi Bálint Megyei Könyvtár és a Dornyay Béla Múzeum működéséhez szükséges dokumentumok jóváhagyása

Határozat

Salgótarján Megyei Jogú Város Polgármestere az élet- és a vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében a Magyarország Kormánya által elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. (4) bekezdésében meghatározott jogkörében eljárva az alábbi határozatot hozza:

1. Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése jóváhagyja a Balassi Bálint Megyei Könyvtár
 - a) 2019. évi beszámolóját a 1. melléklet szerint,
 - b) 2020. évi munkatervét a 2. melléklet szerint,
 - c) 2020-2024-ig tartó időszakra szóló stratégiai tervét a 3. melléklet szerint.

Határidő: azonnal

Felelős: Fekete Zsolt polgármester

2. A Közgyűlés jóváhagyja a Dornyay Béla Múzeum
 - a) 2019. évi beszámolóját a 4. melléklet szerint,
 - b) 2020. évi munkatervét az 5. melléklet szerint.

Határidő: azonnal

Felelős: Fekete Zsolt polgármester

Salgótarján, 2020. május 15.

Fekete Zsolt
polgármester

dr. Romhányi Katalin
jegyző

A határozatról értesülnek:

- 1./ Fekete Zsolt polgármester – *helyben*
- 2./ Balassi Bálint Megyei Könyvtár – *székhelyén*
- 3./ Dornyay Béla Múzeum – *székhelyén*
- 4./ Humánszolgáltatási és Szervezési Iroda – *helyben*
- 5./ Irattár